

ZATIRANJE IN PRISTOJNOST ZA ZATIRANJE

Preprečevanje škodljivih vplivov ambrozije je mogoče le z doslednim odstranjevanjem rastline in preprečevanjem njenega cvetenja oziroma tvorbe semen, s katerimi se širi dalje.

Zato zakon nalaga imetnikom zemljišč, da morajo izvajati ukrepe za zatiranje in o vseh problematičnih zemljiščih, kjer rastejo ambrozije, nemudoma obvestiti pristojno fitosanitarno službo.

Prej ko se začnejo izvajati ukrepi zatiranja, boljše so možnosti za izkoreninjenje in nižji so stroški nadzora. Najdene rastline uničimo mehansko, kemično ali z obdelavo tal pri površinah, ki se običajno obdelujejo. Manjše populacije je priporočljivo izpuliti, ko so rastline visoke do 20 cm, ker koreninski sistem še ni tako močno razvit, da bi rastlina pri puljenju nudila velik odpor in se odtrgala. Izkoreninjenje mora biti dosledno in stalno.

foto: Mario Lešnik

Priporočena je uporaba rokavic in v primeru cvetenja tudi zaščitne maske, da pri občutljivih ljudeh ne pride do draženja kože in dihal. Strokovna navodila za zatiranje so objavljena na prej navedeni spletni strani.

Prijave najdb rastišč ambrozije, kjer imetniki zemljišč niso ukrepali, lahko oddate pri Upravi RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Inšpekcija za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Območni urad Murska Sobota, Kocljeva ulica 10, 9000 Murska Sobota, ali po mailu: OU-MurskaSobota.uvhvr@gov.si ali na tel. št. 02 521 43 40.

Prav tako vam priporočamo, da si podrobnejše informacije preberete na spletni strani http://www.uvhvr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravje_rastlin/skodljive_rastline/.

Povzeto po Navodilih za zatiranje in preprečevanje širjenja pelinolistne ambrozije in zloženki Škodljive rastline iz rodu Ambrosia.

Koristni linki:

Vse o škodljivih rastlinah, strokovnih priporočilih in slikovno gradivo:

http://www.uvhvr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravje_rastlin/skodljive_rastline/

Invazivne tujerodne vrste rastlin in živali

www.mko.gov.si/si/delovna_podrocja/narava/invazivne_tujerodne_vrste_rastlin_in_zivali

Mestna občina Murska Sobota
Kardoševa ulica 2, 9000 Murska Sobota
Telefon: 02/525-16-66
Telefaks: 02/525-16-15
E-pošta: mestna.obcina@murska-sobota.si
www.murska-sobota.si

AMBROZIJA

Med ambrozijami je pri nas najbolj razširjena pelinolistna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*), ki se pojavlja v večjih populacijah ter predstavlja, zaradi povzročanja inhalacijskih alergij in negativnih vplivov v kmetijstvu, eno najpomembnejših vrst, ki jih je potrebno zatirati.

foto: Mario Lešnik

Problemi, ki jih prinašajo rastline iz vrst Ambrozija so iz leta v leta večje, saj je zelo nezahtevna in prilagodljiva rastlina, ki uspeva tudi v neugodnih rastnih razmerah. Tako je 19. maja 2010 pričel veljati zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (ZZVR-1C, Uradni list RS, št. 36/2010), meseca avgusta istega leta pa še Odredba o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu Ambrozija (Uradni list RS, št. 63/2010), ki opredeljuje rastline iz rodu Ambrozija kot škodljive rastline, pri katerih se izvajajo fitosanitarni ukrepi.

KAKO PREPOZNATI AMBROZIJO?

Pelinolistna ambrozija je poletna enoletnica. Je pokončna in vitka rastlina, ki je visoka od 30 cm do 2 metra in je običajno precej razvejana. Bolj ji ustrezajo sončne lege in topla mesta, prenese pa tudi sušo. Razvejitev se začne približno 2-4 cm nad tlemi in lahko obsega številne stranske veje. Posamezno rastoče rastline so pogosto nižje, a so bolj razvejane. Listi so sestavljeni in nazobčani kot pri praproti, dolgi pa so 4-10 cm. Steblo je rdečkasto in dlakavo, pri tleh pa je debelo 2-4 cm. Steblo se zlahka prelomi, vendar rastlina prenese poškodbe kot je odstranitev vrha stebela in listov in ima visoko sposobnost nove rasti, kar ji omogoča cvetenje in tvorjenje semen tudi po košnji ali drugih posegih, ki se med sezono večkrat ponovijo.

Rastlina cveti od konca julija do novembra. Ob prvi slani rastlina odmre.

foto: Mario Lešnik

Ob tem pa opozarjamo, da je ambrozijo mogoče zamenjati z drugimi vrstami rastlin. Da se temu izognete, najdete slikovni material za prepoznavanje rastline v različnih stadijih na spletnem naslovu

http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdrave_rastlin/skodljive_rastline/

VPLIV NA ZDRAVJE LJUDI

Cvetni prah pelinolistne ambrozije povzroča različne alergijske bolezni, najpogostejše seneni nahod, lahko pa tudi alergijsko astmo, vnetje očesne veznice in redko kontaktni dermatitis ter urtikarijo. Koncentracija cvetnega prahu v zraku, ki je višja od 20 zrn v m³ zraka, je za osebe, preobčutljive na ambrozijo, obremenilna in lahko izzove simptome bolezni. Tako visoka obremenitev zraka se v Sloveniji pojavlja v drugi polovici avgusta in v prvi polovici septembra. Rastline cvetni prah sproščajo v zrak v jutranjih urah. Najvišje dnevne koncentracije so lahko dosežene že med 6. in 8. uro zjutraj, največkrat pa kasneje, med 8. in 12. uro dopoldne, odvisno od vremenskih razmer.

VPLIV V KMETIJSTVU

Ambrozija ni samo alergena rastlina temveč ima negativen vpliv tudi na področju kmetijstva, saj povzroča dodatne stroške v kmetijstvu, zlasti pri ekološki pridelavi in posevkih, kjer ni mogoče kemično zatiranje, posledica tega je zmanjšanje pridelka kmetijskih rastlin.

foto: Mario Lešnik

KJE JO NAJDEMO?

foto: Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota

Pogosto jo najdemo na neuglednih mestih ali smetiščih, ob cestah, železniških progah, gramoznih jamah, gradbiščih, ob vodnih poteh in območjih mest. Pojavlja se tudi kot plevel na njivah.

foto: Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota